"UKRAINIAN LABOR NEWS"
Published semi-weekly by the Ukrainian Labor News Ass'n
cor. Pritchard Ave. and McGregor St.,
Winnipeg, Man.
Subscription per year $4.00
Telephone: St. John 1465.

"УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТИ"
часопись для робочого люду — виходить два рази на тиждень:
В СЕРЕДУ І СУБОТУ.
Видає Стоваришене "Українських Робітничих Вістий".
Передплата на рік $4.00
Адреса:—
UKRAINIAN LABOR NEWS
cor. Pritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man., Canada.

Непоміщених в газеті рукописий не звертаєть ся, хіба що дописувательь виразно зазначить, що бажає звороту своєї рукописи, на случай її непоміщеня та залучить почтову марку на її пересилку.

ЧИМ ДАЛЬШЕ В ЛІС, ТИМ БІЛЬШЕ ДРОВ.

Сю стару народну пословицю можна віднести на адресу конференцій аліянтських держав, які після заключеня перемира з Німеччиною, постійно відбувають ся то в однім то в другім місци ріжних країв.

Послідною з таких конференцій є т. зв. конференція для "обмеженя уоружень" в Вашінґтоні. Вашінґтонська конференція ще не скінчила ся, а правительства антанти скликають вже нову конференцію в Кенї. Дипльомати великих капіталістичних держав не прийшли еще до згоди в питанях про "обмежене уоружень" в Вашінґтоні, а телеґрама з Парижа доносить, що премієр Франції Бріян виїзджає вже до Кени, щоби порадити ся там з Лойд Джорджом, еще до прибутя делеґатів з инших країв, в справі занятя відповідного становища на будучій конференції.

Скільки вже скликало ся тих конференцій від часу закінченя світової війни? Стало, майже без перерви зїзджають ся представнихи аліянтів на конференції до ріжних міст ріжних країв, неначе шукаючи щасливого місця для вирішеня своїх хижацьких питань. Не найшовши такого щасливого місця в Европі, зїхали ся нарешті в Америці, на землї Вашінґтона і в столиці того самого імени. Зїхали ся і радять . . . радять вже від 11. листопада, збирають ся вже розїзджати ся, а від вирішеня справи розоруженя, чи там "обмеженя уоружень", так само далеко нині, як були півтора місяця тому назад. Куди не кинуть, куди не повернуть — не витанцьовуеть ся.

Далекосхідне і тихоокеанське питаня вирішили скорше. Вирішили дуже просто: не перешкаджати один другому рабувати народи і краї островів і побережа Тихого океану. Для успішнійшого переведеня сего пляну заключили навіть почвірний союз. Отже те, що уважало ся до конференції найтяжшим, дипльомати капіталістичних країв проковтнули найлекше. Вже навіть маємо наслідки того почвірного союза. Японія, не знаючи докладно, яке становище на конференції займуть представники Англії, Франції, а особливо Злучених Держав відносно її заборчої політики на Далекім Сході, почала була говорити про відтягнене своїх військ з Сибіру і згодила ся на переговори з Далеко-Східною Републикою. Коли-ж побачила, що навіть представники американського капіталу не так вже злі, як се здавало ся на перший погляд, особливо після того, як їм приобіцяно свобідну руку діланя на певній частині китайської території і забезпечено права на деяких островах Тихого океану — Японія зірвала переговори з Далеко-Східною Републикою і розпочала аґресивну акцію в Сибірі, помагаючи меркулівцям заняти Хабаровск.

Але справа "обмеженя уоружень" оказалась на вашінґтонській конференції дуже твердим оріхом до розкушеня. Приобіцявши торжественно розломити певну частину старих, відживших свій вік кораблів, Англія, Злучені Держави і Японія стрінулись з впертістю Франції, яка не тільки не захотіла піти слідами своїх союзниць, але зажадала від них позволеня на збільшене своєї фльоти і сухопутної армії. І на сім домаганю Франції наради конференції стали на мертвій точці. Свої домаганя на збільшене фльоти і сухопутної армії, представники французьких імперіялістів мотивують грозячою Франції небезпекою зі сторони Німеччини і, розуміеть ся, небезпекою большевизму. В дійсности-ж Франція стараеть ся всіма силами заняти домінуюче становище в Европі, як першої по силі военної держави. Еще перед початком вашінґтонської конференції, Виконавчий Комітет Комуністичного Інтернаціоналу в своїх тезах про вашінґтонську конференцію вказував, що Франція "не відмовить ся від свого стремліня стати першою военною державою в Европі, бо політика французького імперіялізму заключаеть ся в тім, щоби панувати на европейськім континенті".

Своїм становищем, занятим на вашінґтонській конференції, французькі імперіялісти більше чим оправдали сказане в тезах Комінтерна. Надармо представники американських та англійських капіталістів старають ся приласкати, забавити та уговорити розбрикавших ся французьких монсієрів. Ті і чути нічого не хочуть про обмежене уоруженя Франції. Навпаки, вони домагають ся зміцненя сухопутної армії, вони домагають ся збільшеня підводних лодок і взагалї збільшеня фльоти для Франції. Англійські капіталісти не вірять таким мотивованям Франції, що будьто вона примушена се робити ізза грозячої її небезпеки зі сторони Німеччини, яка, по милости аліянтів, вже розоружилась, лишивши тільки достаточну армію для здушуваня революційних заворушень внутрі краю. Англійські капіталісти бачуть, що домаганя Франції спрямовані проти Англії, що Франція стремить всіма силами відібрати в Англії мілітарне першенство і таким робом стати руководителькою імперіялістичної політики на европейськім континенті.

Відповідно до домагань Франції поставилась також і Італія, яка рівночасно з домаганем Франції про збільшене своєї фльоти, зажадала позволеня на збільшене і своєї фльоти на Середземнім морі. І так конференція, скликана для "обмеженя уоружень", під кінець своїх нарад перетворюеть ся в конференцію для збільшеня уоружень.

Надармо правительство Гардінґа грозить Франції, що если вона не відмовить ся від своїх домагань, то Злуч. Держави зажадають від Франції сплати военних довгів. Если вашінґтонська конференція не дасть Франції своєї згоди на збільшене военної фльоти, то се зробить одна із слідуючих аліянтських конференцій, яка відбудеть ся денебудь в Европі, подальше від землї Вашінґтона. А раз Франція отримає бажану санкцію, то тим самим всї дотеперішні балачки на вашінґтонській конференції про "обмежене уоружень" і про здержане ся з будовою военних кораблів хоч на десять літ, лишать ся пустим звуком. Ні одна з капіталістичних держав не буде дивити ся пасивно, як друга буде уоружувати ся на рахунок пасивности першої.

І так мандрують представники капіталістичних держав з одної конференції на другу, шукаючи щасливого місця, на котрім вони змогли-б прийти до повної згоди. Але де-б вони не зїхали ся, то все одно — не витанцьовуеть ся. Навпаки, чим більше конферують, тим труднійше їм розвязати свої грабіжницькі питаня. Чим більше говорять над розоруженем, тим більше показуеть ся, що треба уоружуватись. Не даром і пословиця каже, що чим дальше в ліс, тим більше дров. Ніколи не вирішать питаня про розоружене ті, чия політика — заборчість при помочі оружної сили. А такою політикою заборчости при помочі оружної сили — є політика тих капіталістичних держав, які нині радять на вашінґтонській конференції, завтра будуть радити в Кенї, чи в якімсь иншім місті Европи або Америки. Крім збільшеня уоружень, а в наслідок сего і нової світової війни в будуччині — нічого вони не витанцюють.

Волинець.

ЗНАЧІНЄ АВСТРО-РАДЯНСЬКОГО ДОГОВОРУ.

На иншім місци подаємо в сім числї нашої ґазети текст договору, заключеного дня 7. грудня 1921 р. між Австрією а Радянською Україною і Совітською Росією. Договір сей підписали: з української сторони тов. Михайло Левицький, представник У.С.Р.Р. в Чехословаччині, з російської сторони тов. Бронський-Варшавський, представник Р.С.Ф.С.Р. в Австрії, а з австрійської сторони сам-президент міністер або премієр Австрії — Шобер. Крім сего договору між Австрією а Радянською Україною і Совітською Росією заключено того самого дня, себто 7. грудня 1921 р., і за підписами тих самих представників т. зв. Додатковий Договір про взаїмний поворот домів военнополонених і цивільних інтернованих, як доповнене до договору, заключеного між Австрією а Росією і Україною дня 5. липня 1920 р. в Копенгадзі.

Не входячи глубше в зміст і значіне поодиноких точок договору, треба сказати, що заключене сего договору рівнаеть ся фактичному признаню австрійським правительством Радянської України і Совітської Росії. Правда, Австрія тепер невеликий край і до того бідний, отже на перший погляд може здавати ся, що нема потреби привязувати до заключеного договору великого значіня. Та така думка є мильна. Хоч Австрія грає дуже малу ролю в капіталістичній політиці Европи і хоч вона не може богато помочи в господарській відбудові радянським републикам, всеж таки ліпше мати хоч і малого але приятеля, ніж ворога, всеж таки і з Австрією можуть вести радянські републики до певної міри торговельні зносини і мати з того деяку економічну користь. Хоч, як кажемо, і не сподївати ся з австро-російсько-українського договору великих економічних користий для радянських републик, то проте сей договір приносить Україні і Росії значну моральну користь. Бо радянські републики Росія і Україна, щоби навязати з решта Европою зносини і наладити своє зруйноване господарство, в першій мірі добивають ся тепер признаня від великих европейських держав і навязаня з ними торговельних зносин. Отже австро-російсько-український договір є до певної міри кроком вперед в сій політиці радянських републик.

Друге, чим важний є сей договір се те, що він признає представництва Радянської України і Совітської Росії в Австрії одинокими представництвами української і російської держав, як про се виразно говорить ся в І. артикулї договору. Иншими словами, се значить, що з днем потвердженя сего договору правительствами України, Росії та Австрії, українські і російські контрреволюційні представництва в Австрії перестають як такі істнувати. Австрійське правительство не буде їх більше уважати за представництва України і Росії і вони будуть позбавлені всїх тих прав, які прислуговують представництвам держав. Се перше всего буде великим ударом для української контрреволюції, яка має у Відни своє головне гнїздо. Крім инших контрреволюційних орґанізацій там істнує також т. зв. "посольство У.Н.Р." Те "посольство" з днем ратифікованя правительствами австро-російсько-українського договору перестане істнувати, а тим самим українська контрреволюція петлюрівської марки у Відни буде позбавлена своєї головної опори.

З віродостойного жерела довідуємо ся, що австрійський премієр Шобер сказав, що в послідних тижнях і днях перед заключенем договору петлюрівці безнастанно лазили до него, висилаючи всїх своїх найбільших "дипльоматів" з Васильком включно, однак се їм нічого не помогло. Шобер, як сам заявляє, хоч приймав їх ввічливо і гостинно, мусїв всетаки числитись з реальною політичною дійсністю, а не зі старими тїнями. Се найліпше свідчить, як дивить ся на радянські републики австрійський премієр і яку вагу привязує українська чорна сотня до заключеного договору.

Рівнож довідуємо ся з віродостойного жерела, що тов. Михайло Левицький, який в імени Радянської України підписав договір з Австрією а тепер поїхав до Харкова на VI. Зїзд Рад, де зложить звіт зі своєї діяльности, по своїм повороті з України підпише готовий вже подібний договір з Чехословаччиною. Приготовляеть ся такий самий договір і з Німеччиною. Все те свідчить, що Радянська Україна здобуває щораз більше вплив і значіне в міждержавнім житю, що вона стає в Европі независимою державною одиницею, з якою числять ся инші держави.

Австро-російсько-український договір ще й тим важний, що він заключений дня 7. грудня, себто саме тоді, коли українська контрреволюційна преса заповнювала цїлі сторони "повстанем" на Україні та відбирала від радянської влади Київ та инші міста. Підписане договору означає, що вісти про повстане в українській чорносотенній пресї були брехливі, а напад петлюрівських банд з Галичини на Радянську Україну не уважав ся в европейських буржуазних кругах чимось серіозним, що мало би грозити радянській владї. З тим нападом незаінтересовані директно сторони зовсім не числили ся і не привязували до него ніякого значіня. То лише українська чорносотенна преса робила з мухи вола і виписували з приводу нападу петлюрівських банд на Україну несотворені річи. Решта світ, навіть буржуазний, того всего, про що писала українська чорносотенна преса, на Україні не бачив. Австро-російсько-український договір найліпше се потверджує.

В СХІДНІЙ ГАЛИЧИНІ.

Коли польські політичні кола починають жваво займати ся справою Східної Галичини, се значить, що або зовні або внутрі Польщі збирають ся хмари.

Так було пять місяців тому назад, коли зявили ся відомости, що справою Східної Галичини поважно заінтересувала ся Англія, коли вона мала була навіть поставити сю справу на порядок денний сесії "Ліґи Націй".

Так є тепер, коли напруженя відносин в Східній Галичині набирає все більш погрозливого для Польщі характеру, знайшовши поки що свій найяскравійший вияв в замаху на Пілсудского.

"Треба ратувати Східну Галичину", таке є гасло всїх польських буржуазних партій до П.П.С. включно.

І, не зважаючи на ріжний, часами, здаеть ся, навіть діяметрально-протилежний підхід до справи, всї пропоновані з ріжних боків для вратованя Галичини заходи творять зрештою одну гармонійну цілість.

Ось "найлівійші" — польські "соціялісти". По довгих міркованях вони надумали ся виступити з проєктом територіяльної автономії для Східної Галичини — з своїм соймом і своїм правительством. Необхідність автономії сї соціялісти доводять небезпекою, що Антанта (власне Англія) може відобрати Польщі Галичину, як що не вдасть ся "заспокоїти" Галичину, спонукати її "добровільно" признати польську зверхність. Що-ж до самої територіяльної автономії, то територія її має бути без таких повітів як Перемишль, Яворів, Мостиска, Самбір, Ярослав і ин., де Українці складають абсолютну більшість. Але найхарактернійше те, що цілий нафтовий район Дрогобич—Борислав також викидаеть ся зі згаданої території.

Сього досить. Для комізму хіба зазначити, що пепесівці проти незалежности Сх. Галичини висувають той арґумент, що незалежна Галичина дуже скоро стала би кольонією західно-европейського імперіялізму. Думка, що й казати, досить слушна, але в устах пепесовців виглядає трохи по готентотськи...

З приводу пепесовського проєкту автономії для Східної Галичини в польських політичних колах счинив ся страшний голос. І сього, виявляеть ся, за богато! Обурене повстало навіть в колах самої П.П.С. Її львівська орґанізація заложила протест, зазначивши, що вона "рішучо противить ся сьому проєктови, бо вважає проєкт територіяльної автономії за шкідливий для Пільщі". Нема що говорити про "чисто" буржуазні партії. Тут говорять, що найбільше про самоуправу українських воєводств або про культурну автономію. Кажуть, що зрештою П.П.С. сама перелякала ся свого радикалізму і справу автономії Сх. Галичини передала на виключне вирішене правительства.

Онак, так чи инакше, справу автономії в тій чи иншій формі підносять, здаеть ся, всї польські політичні угруповання, крім вшехполяків. Отже, шукають начеб то нових шляхів. Про те, се лише один бік медалї.

Другий — се труси і арешти, жорстокі переслідуваня українського населеня, конскрипції, вимоги відданя всеї влади в Галичині військовим командантам, заведене режіму зелїзної руки, вимоги заведеня виїмкового стану ("Gazeta Poranna" — "демократична"!). І власне сей бік медалї виступає як найвиразнійше. Трусять і арештують українських визначних і невизначних діячів і просто обивателів, закривають українські ґазети і просвітні установи, виточують процес за утворене українського університету(!), "переписують" населене, загняючи кулеметами, баґнетами і прикладами нещасного українського хлопа в рубрику "національність польська", творять "комуністичні" змови, рабують села і т. ин.

Дійсно, два боки одної і тої-ж медалї.

Одна, звернена до "Европи" — дивіть ся, ми йдемо на зустріч Українцям. Друга — до Українців — мусите іти "на зустріч" нам.

З сього боку надзвичайно характеристична заява автора пепесівського проєкту Недзялковского протестантам: "Чого обурюєтесь? Я знаю, що сей проєкт і так перепаде, але що се шкодить, коли ми, як соціялісти, такий проєкт поставимо?"

Замилити очі, виграти час, а там видно буде...

Та чи вдасть ся?

В Галичині, дійсно, горіючого матеріялу зібрало ся за богато. Суперечности між анґлійським і французьким капіталом, противенства між польськими і чеськими буржуями (котрі, як цілком влучно зазначує пепесівський 'Роботнік', зовсім не розвязують ся польсько-чеським договором), великоукраїнські пляни Василя Вишиваного з Петрушевичом чи Петлюрою, великоросійські пляни Антоніїв та Евлогіїв, все се на ґрунті невщухаючого ремства галицького робітника і мужика утворює зі Східної Галичини дійсно країну "богатих" можливостий. А власне — чи гній для Польщі, чи пляцдарм контрреволюції — світової, російської, української?

Ні те ні друге. Галицький робітник та селянин в панському ярмі ходити довго не буде.

Ст. Літний.

УКРАЇНА І ПОЛЬЩА.

Розмова з тов. Х. Раковським.

Голова Ради Народних Комісарів і Комісар Закордонних Справ У. С. Р. Р. тов. Раковський в розмові зі співробітником харківської ґазети "Комуніст" спинив ся на подіях на польсько-українському кордоні та взаєминах із Польщею.

Що скоїлось на нашому західному кордоні?

— Ви мене питаєте, що скоїлось на нашому західному кордоні? Хто перейшов на нашу територію та з яким наміром?

Про те, що скоїлось на польсько-українському кордоні повідомляє військовий уряд, про се також і ми між иншим повідомляли в наших нотах польському урядові. Річ в тому, що починаючи з ночи з 27 на 28 жовтня, на український кордон насувають ся банди більш-менш значні, і одна з них, що не просунулась в околиці Олевська, мала навіть армати. Банди насувають ся не то з відома, а й за самою енерґійною допомогою польської влади. Банди пересовують по пляну загдалеґідь розробленому і затвердженому, про який ми повідомляли польському урядові в ноті з 30. жовтня. Тоді ми попередили польський уряд, що в Рівному перебуває банда, що має намір вдерти ся в околиці Олевська, і справді в ночі з 3. на 4. ся банда перейшла кордон. Говорити про певну стратеґічну мету пересуваня банд нема чого. Їх буде побито в пень. Утримати ся хоча-б на сяжню української території їм не поведеть ся, і розглядаючи сей бандитизм зі стратеґічного погляду, можна сказати, що се є безглузда авантура. Для петлюрівщини, що її політичну і військову силу знищено, сї заміри, очевидно, не можуть відіграти жадної ролї. Вони прямують шляхом авантури, кидають свою останну карту, і я повинен завідомити, що сей бік справи — які є заміри петлюрівських бандитів — нас найменьше цікавить. Українські селяни і робітники вже давно знають, що Петлюра був завжди знарядем міжнародного імперіялізму, що його імя звязане і з німецькою окупацією і з намаганем Французів та Греків на полудни України 1919 року і з польською навалою 1920 року.

Нас цікавить другий бік справи. Польща підписала з нами мирову угоду. Хоча сю угоду укладало ся коштами наших Волинських повітів, що їх було відказано Польщі, але ми його ухвалили, тому що вона повинна була нам забезпечити мир і спокій на нашому західному кордоні. Кождий робітник і селянин, кождий червоноармієць України повинен знати, що Польща сієї угоди не додержує. Вона зобовязала ся була скасувати петлюрівський уряд, вона його не скасувала. Вона зобовязала ся була не підтримувати проти нас жадних військових орґанізацій і наступів, а проте всї банди, що пересувають ся на Україну протягом цілого року і що з початком листопада почали набирати вже загального і систематичного характеру, озброюють ся з польських збройовень, перевозять ся польськими зелїзницями і перепускають ся на нашу територію прикордонними аґентами польської влади.

Польща і петлюрівські банди.

Кажучи отверто, Польща веде з нами війну надалї, але вже не офіційну, таємну, користуючись петлюрівськими бандитами.

Очевидячки, Польща прагне знищити Радянську владу на Україні і підготовляє проти неї нову війну.

Скільки в сій справі є відповідальний центральний польський уряд і скільки є відповідальне военна партія? На се я відповідаю: Як що вірити донесеням ґазети маючи на увазї заяви польської преси, то петлюрівська авантура є справа так званих бельведеровських верств, себто военної партії, що нехтує уряд. Я маю комплект польських ґазет з останних днів, між иншим варшавські ґазети: "Поранна" і "Жеч Посполіта", ворожі петлюрівській авантурі. В сих ґазетах повідомляють достоту, що вони мають матеріял з місць, певно з прикордонних (про які вони, з мотивів міжнародного характеру, повинні мовчати), що сей матеріял доводить те, що дефензива та другий відділ армії (себто польська військова партія) провадять незалежну від уряду і сойму політику, яку звуть політикою Рінальдо-Рінальдіні. У сих ґазетах вимагаеть ся, щоб було притягнено до відповідальности міністра військових справ. Кажучи инакше, частина польської громадянської думки і польської преси дорікають польській военній партії, що вона мимо уряду пересуває банди на Україну і намагаеть ся викликати війну між Польщею а Україною і Росією.

Друга частина польської преси на чолї з ренеґатами пепесовцями навпаки підтримує петлюрівців. Вона є повна найбрехливійших, найфантастичнійших вигадок про повстаня, що ніби то счинили ся на Правобережу. Безсоромність сеї преси набирає величезних розмірів. Вона повідомляє, що Камянець, Проскурів, Жмеринка, Винниця і инші міста заняті повстанцями. Безперечно, се є безсоромна брехня. Жадне з сих міст і взагалї жадне місто або місточко на Україні не було хоча би хвилину в руках петлюрівських бандитів або в руках якої другої влади, крім влади української радянської.

Треба тут додати, що як звичайно трапляеть ся, ся кампанія, що має на метї приховати всякі злочинні пляни польського штабу, почала ся вже з половини жовтня. Я маю румунські і польські ґазети, де передруковано підроблені в Варшаві телеґрами, позначені, як се звичайно буває, що нібито їх одержано з Царгороду та Гельсінґфорсу. У одній з сих телеґрам повідомляеть ся, що ніби-то одеські "Ізвестія" звертають увагу, що Тютюнник на чолї з 40-тисячною армією счинив повстане на всьому Правобережу і захопив зелїзниці і повітові та ґубернські центри. У сій телеґрамі перелічуеть ся десяток міст, в яких вже керує, як у своїй хатї, відомий погромник і помічник отамана Григорієва — Тютюнник.

Як що сему вірити, маючи на увазї заяви польської преси, справа стоїть так, що бельведерівські верстви, мимо уряду, пересувають банди на Україну і що уряд не користуеть ся авторітетом і владою, щоб трівко тримати свій напрям. Але се є внутрішна польська суперечка. Для нас не істнує двох або трох польських урядів. Для нас істнує один польський уряд, перед яким є акредитований наш посол у Варшаві і який акредитував свого посла в Харкові. За всї ті вчинки тих чи инших польських орґанів влади відповідає сей уряд.

(Кінець буде.)

Переслїдуване рільничих робітників в Познанщині.

Познанська "Trybuna Robotnicza" в числї з дня 13. листопада на начальному місцї подає:

Репресії не вгавають, тюрми в Познанщині і на Поморю переповнені рільними робітниками, робітничими діячами. Секретарі Рільничого Союза тов. Келбасевіч, Кашак, Кжемяновскі, Мазуркевіч і Бабст сидять далї в тюрмі. Конфіскати й погрози пресових судових процесів не переводять ся.